

Лученка ; Нац. акад. наук Беларуси, Ин-т экономики. – Минск : Беларус. навука, 2013. – 243 с.

6. Качан О.М. Выгоды государственно-частного партнерства при создании логистических центров и цепей поставок [Электронный источник]. – Режим доступа: <http://elib.psu.by:8080/bitstream/123456789/12902/1/Качан%20О.М.-Выгоды%20государственно-частного%20партнерства.pdf>

7. Матаев Т.М. Типология рисков по проектам ГЧП [Электронный источник]. – Режим доступа: <https://bgscience.ru/lib/7266/>

8. Чефранов С. Риски в проектах ГЧП [Электронный источник]. – Режим доступа: <http://dspace.susu.ru/xmlui/bitstream/handle/0001.74/1486/52.pdf?sequence=1>.

Лисенко В.С., Гладкова О.В.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

Вдосконалення методики оцінки фінансового стану фармацевтичних підприємств

valya.lysenko.1997@mail.ru

Проблема аналізу фінансового стану фармацевтичних підприємств та його оцінка є досить актуальною в наш час, так як з одного боку він являється результатом роботи підприємства, а з іншого-передумовою розквіту підприємства.

Зазначимо, що фармацевтична промисловість - це галузь економіки ,що пов'язана з дослідженням, розробкою, масовим виробництвом, вивченням ринку і розподілом лікарських засобів, переважно призначених для профілактики, полегшення та лікування хвороб.

За підсумками 1 півріччя 2015 [1] сукупний обсяг продажів всіх категорій товарів «аптечного кошика», (в нього входять лікарські засоби, виробни медичного призначення, косметика та дієтичні добавки) збільшився

на 23,6% в порівнянні з 1 періодом 2014 року і склав 24,6 млрд. грн. У той же час зменшується обсяг продажів у натуральному вираженні. Так, обсяг проданих упаковок скоротився на 16,7% і склав 783 300 000 упаковок. У доларовому вираженні загальний обсяг продажів товарів «аптечного кошика» зменшився на 40,2%.

За перші 5 місяців 2016 р. приріст ринку в національній валюті становив 17% [1]. У натуральному вираженні за цей період зафіксовано повільне зростання споживання на рівні 2%. У порівнянні з попереднім роком, на початку 2016 р. споживачі почали знову надавати перевагу більш дорогим лікарським засобам, ніж дешевим. Різниця в ціні стала менш помітною, ціни на фармацевтичному ринку стабілізувалися.

Що стосується аптечної мережі, то динаміка їх зростання в країні досить неоднорідна. Рейтинг аптечних мереж України за підсумками I кв. 2016 р. очолює «Аптека-Магнолія», яка акумулює майже 12,5% ринку, за нею йдуть «Сіріус-95» — 5,58%, «Фармастор» — 3,09% ринку (серед юридичних суб'єктів). Топ-100 аптечних підприємств акумулюють 68% ринку.

Виходячи з наведених даних вважаємо, що оцінка фінансового стану фармацевтичного підприємства повинна постійно знаходитись під контролем з боку його керівництва, що не втратити своє положення на національному ринку лікарських засобів. Адже саме фінансовий стан характеризує потенційну і реальну фінансову можливість підприємства забезпечувати відповідний рівень саморозвитку, визначає потенціал та конкурентоспроможність підприємства, оцінює якість економічних гарантій самого підприємства та його партнерів з інших фінансових відносин.

В економічній літературі існують різноманітні підходи до оцінки фінансового стану суб'єкта підприємництва. Узагальнивши авторські пропозиції вважаємо, що методика оцінки фінансового стану фармацевтичних підприємств повинна включати в себе наступні етапи [2]:

- 1) формування системи показників за напрямками оцінки (платоспроможності, фінансової стійкості підприємства, якості його активів тощо);
- 2) визначення набору коефіцієнтів(за кожним з обраних напрямків) та критичних значень для кожного з них;
- 3) визначення вагомості коефіцієнтів шляхом використання методу експертних оцінок;
- 4) за кожним із напрямків формування узагальнюючих показників(враховуючи обрані коефіцієнти та їх вагомість на 2 етапі);
- 5) формування інтегрального показника фінансового стану фармацевтичного підприємства,враховуючи всі аналітичні напрямки;
- 6) розрахунки нормативного інтегрального показника;
- 7) порівняння значень фактичного та нормативного інтегральних показників;
- 8) формування пропозицій аналізу щодо вдосконалення фінансового стану підприємства.

Вважаємо, що такий підхід дає нам можливість комплексно оцінити фінансовий стан підприємства та спрогнозувати його на майбутнє за допомогою інтегрального показника.

Що стосується безпосередньо розрахунку інтегрального показника [], то для фармацевтичних підприємств доцільним є використання інтегрального показника, який розраховується як сума стандартних оцінок, що засновані на нормальному розподілі – Z-оцінок.

Z-оцінка показує міру відхилення від середнього значення, яка виражається в одиницях стандартного відхилення. Тож інтегральний показник розраховується за такою формулою:

$$K_i = \sum_{j=1}^{12} \frac{x_j(t_i) - x_{jc}}{\sigma_{xj}}, \text{ де}$$

K_i - інтегральний показник фінансового стану підприємства;

$x_j(t_i)$ - фактичне значення j -го показника фінансового стану;

x_{jc} - математичне сподівання j -го показника за наявною вибіркою.

За допомогою інтегральних коефіцієнтів можна побудувати графік динаміки фінансового стану підприємства.

Отже, вважаємо, що представлена модель оцінки фінансового стану, у порівнянні з іншими, має ряд переваг, а саме: формування спільного інтегрального показника, уникнення суб'єктивізму (за допомогою Z -оцінок), знаходження «слабких місць» фінансового стану підприємства тощо. Надалі, спираючись на отримані результати, розробляється стратегія розвитку фармацевтичного підприємства, визначаються реальний стан підприємства та можливості існування прихованих резервів. При цьому забезпечується розвиток виробництва на основі зростання прибутку і активів при збереженні платоспроможності та кредитоспроможності.

Список використаної літератури

1. Аптечний ринок України 2016: головні тенденції. [Електроний ресурс]—Режим доступу:<http://www.apteka.ua/article/375989>.

2. Посилкіна О. В., Яремчук О. А., Братішко Ю. С., Понтелєєв Г. Х. Фінансовий менеджмент / О.В. Посилкіна, О.А. Яремчук. – Х.: Вид-во НФаУ; Золоті сторінки, 2008. – 234 с.

3. Гужавіна І. В. Вдосконалення методики аналізу та визначення фінансового стану підприємства / І. В. Гужавіна // Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]. Сер. : Економіка. - 2012. - Вип. 20. - С. 110-114. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoa_2012_20_25